

Рабіць дабро на шчасце людзям

– Віктар Сцяпанавіч, Ві-і-ктар Сцяпанавіч... – настойліва гукае нехта ззаду. Ну я ж не «Сцяпанавіч», спакойна крочу далей.

– Віктар Сцяпанавіч, чакайце, хвіліначку... – запыханы, сталага веку мужчына ў вязанай шапцы тузае мяне за рукаў. Спыняюся. Трэба ж патлумачыць чалавеку, што ён памыліўся.

– Так рады, што сустрэў вас. Вы зараз хіба ў сталіцы працуеце?! – не дае вымавіць нават слова нечаканы «знаёмы».

– Дык я і не з'язджаў нікуды... – сам не заўважаю, як уцягваюся ў незразумелую, бессэнсоўную размову.

Мужчына смяецца:

– Пазнаю, пазнаю... Такі ж гумарыст, як і раней.

Мажная цётка пхнецца праціснуцца паміж намі, незадаволеная нешта бурчыць.

– Давайце адызем крыху, – кажу я, бо стаім побач з прыпынкам, дзе віруе народ. Трэба ж неяк разабрацца, як гэта я стаў Віктарам Сцяпанавічам.

– І рукі залатыя ў вас, – працягвае мужчына. – Вы ж нас тады выратавалі – нашага сыночка, сям'ю. Не памятаеце хіба?

– ???

– Дык вы не Віктар Сцяпанавіч?.. – расчаравана, працяжна ўздыхае суразмоўца. У вачах неўразуменне, амаль што крыўда. Хоць ты пашпарт даставай. – А такі падобны, копія...

– Даруйце, але я не той, за каго вы мяне палічылі, – кажу. Аднак адчуваю, што так проста мужчына ад мяне не адчэпіцца. Дый самога зацікавіла: сапраўды, хто гэты Віктар Сцяпанавіч?

– Доктар ён, хірург, – быццам прачытаўшы думкі, кажа мой візаві. – Сын наш, адзіны, гадоў 20 таму трапіў у цяж-

кую аварыю, дык ён яго па костачках сабраў. Каб не Віктар Сцяпанавіч, не ведаю, што было б... Столькі дабра ён нам зрабіў – іншаму не на адно жыццё хопіць.

Мужчына машынальна паправіў шапку на галаве:

– Але даруйце, што патурбаваў. Пайдуча...

Цяпер крыху дакараю сябе, што не спыніў, не распытаў. Бо такія жыццёвыя сітуацыі – гэта знаходка для журналіста, а той доктар дакладна мог бы стаць героем эфектнай публікацыі... Проста стаяў і глядзеў услед чалавеку, які няспешна пад першым снежаньскім ці то снегам, ці то дажджом ішоў па сталічным праспекце. І думаў пра тое, якой фантастычнай сілай валодае наша здольнасць рабіць дабро іншым людзям. Так, хірург з гонарам выканаў свой прафесійны абавязак, бясспрэчна. Але я абсалютна перакананы ў тым, што найлепшыя дактары не тыя, хто дакладна трымаецца працолаў лячэння, не. А якраз тыя, для каго шчырае стаўленне да людзей, добрыя справы і ўчынкі – жыццёвая норма па-за межамі медыцынскай установы. Іхнія пацыенты маюць усе шанцы хутчэй ачуныць. Аперацыі, зробленыя імі, найчасцей удалыя. На іх чамусьці не скардзяцца нават самыя зласлівыя бабулькі з чэргаў у паліклініках.

Людзі, зараджаныя на Дабро, часта не падазраюць, якое яно заразлівае. Добры ўчынак ці нават слова ніколі не сьдзе ў нябыт. Не адразу, дык пазней, нават праз гады адгукнецца – улагодзіць душу, спыніць на парозе дрэннага, натхніць на слаўныя справы дзеля іншых. Такая, ведаеце, ланцуговая рэакцыя. Адсюль вынікае: чым болей Добра ў нашым жыцці, тым больш верагодны шанец сутыкнуцца

► Народная артыстка Беларусі і СССР Галіна Макарава ў фільме рэжысэра І. Дабралубава «Мама, я жывы!». 1989 год

з ім, адчуць сябе сярод шчаслівых людзей такім жа.

Часцей за ўсё Дабро ціхае, непрыкметнае, ненавязлівае. Можна, таму мы не заўсёды цэнім яго. Не лічым, што гэта нешта незвычайнае, успрымаем як належнае. Бывае, крыўдзімся на кагосьці, не атрымаўшы сваю порцыю... Часам яно набывае, як нам падаецца, дзіўнаватыя формы. Памятаю, у мае студэнцкія гады

мінчане на плошчы Перамогі ў выхадныя дні маглі бачыць, як адзінокая жанчына старанна, не спяшаючыся, праполвае кветкі на клумбе ля манумента. Многія пазнавалі яе, бо тады артыстаў ведалі, яны былі не раскручанымі, а сапраўднымі зоркамі, якія недзе там, высока-высока. Тым больш здзіўляліся, скеміўшы, што гэтая сціпла, але з густам апранутая жанчына – народная артыстка Беларусі і СССР Галіна Кліменцьеўна Макарава. Яна была надзвычай папулярная тады: падобна дэяментаў зіхацела на сцэне Купалаўскага, шмат здымалася ў кіно. Штогадзелі цераз парк імя Горкага, плошчу Перамогі яна з невялікім плеченым кошыкам хадзіла на Камароўку. Калі бачыла нейкі непарадак з кветкамі ля святога месца (можна, камунальнікі недагледзелі), бралася за справу. Не тэлефанавала, хоць магла, высокаму начальству, каб паскардзіцца, а ўласнымі рукамі наводзіла прыгажосць. Уявіць такое сёння можна хіба што як спланаваную загадкаў пяр-акцыю, з якой выціснуць потым усе сокі ў сацыяльных сетках, на тэлеканалах, у прэсе.

Колькі гадоў сышло ўжо, а тая карціна і цяпер перад вачыма – як прыклад бескарыслівага Добра, ад якога хораша ўсім, без якога навакольны свет усё ж не такі прыгожы і цёплы.

► У час рэспубліканскай дабрачыннай акцыі «Нашы дзеці» ў Мінскім дзяржаўным палацы дзяцей і моладзі. 2020 год

Нядаўна размаўляў па тэлефоне з чалавекам пры досыць высокай пасадзе. Зразумела, фінал года: неадкладных спраў хапае, тут не да працяглых размоў... Закранулі традыцыйную навагоднюю дабрачынную акцыю «Нашы дзеці». Нечакана голас суразмоўцы пацяплеў: «Як жа, рыхтуем, вядома. Гэта святое». І раскажаў, што іхняе ведамства колькі гадоў сябрае з дзіцячым домам-інтэрнатам. Супрацоўнікі рэгулярна прыязджаюць да сваіх падапечных, ладзяць сумесныя мерапрыемствы, дапамагаюць вырашаць нейкія побытавыя праблемы. Да сустрэчы пад Новы год абодва бакі рыхтуюцца з асаблівым настроем і адказнасцю. «Нам гэтыя дзеці як родныя...» – гаворыць чыноўнік. І я разумею, што гэта шчыра, не фальшыва, не «для прэсы».

Некалі Прэзідэнт ініцыяваў правядзенне гэтай рэспубліканскай акцыі. Была пэўная апаска, што цудоўная задумка можа ператварыцца ў нейкую «абавязалаўку». Ажно не. З часам акцыя «Нашы дзеці» стала яшчэ больш шчырай, даверлівай, цёплай. Яна падабаецца ўсім. Яна патрэбная. Яе чакаюць як надыход Новага года і з'яўленне Дзедз Мароза са Снягурачкай. Як чуд... Бо ў аснове яе – жаданне Добра, імкненне даць яго найперш таму, хто сам хоча стаць лепшым. Гэта інвестыцыя Добра ў будучыню, бо дзеці і ёсць наша заўтра.

Народны артыст Беларусі, нязменны кіраўнік і ідэйны натхняльнік легендарнага ансамбля «Сябры» Анатоль Ярмоленка пад Новы год абавязкова прыязджае ў Маладзечна. Не, не з канцэртаў, у яго іншы клопат: напісаць свае пажаданні на цацачным шары для «Зорнай ёлкі» і пакласці пад яе падарунак. Што ў прыгожым пакунку – загадка для ўсіх, акрамя маэстра, вядома. Інтрыга захоўваецца да таго моманту, пакуль нехта з запрошаных на навагодні бал дзяцей не адкрые яго... І Анатоль Іванавіч не адзіны ў сваім памкненні падзяліцца Добром. Вядомыя выканаўцы не шкадуюць заўсёды дэфіцытнага для іх часу, каб далучыцца да добрай справы. А спытай, чаму яны гэта робяць, магчыма, не адразу і адкажуць. Бо часам цяжка патлумачыць матывы і

◀ Народны артыст Беларусі Анатоль Ярмоленка ўдзельнічае ў дабрачыннай навагодняй акцыі «Зорная ёлка». 2019 год

душэўнае імкненне падарыць радасць, свой клопат і ўвагу іншым. Гэта як у сітуацыі, калі ўвогуле нічога гаварыць не хочацца, бо што ні скажы, будзе гучаць звыкла. А гэтага чамусьці ў такіх моманты не хочацца...

Памятаеце, «добрым быць совсем, совсем не просто»?.. Быў некалі такі дзіцячы хіт. Не ведаю, ці спяваюць яго зараз, але кажуць, што песня папулярная дагэтуль. Зусім нядаўна даведаўся, на сваё здзіўленне, што напісалі яе беларускія аўтары – легенда айчыннай музыкі Ігар Лучанок і выдатная паэтка Нэлі Тулупава. Песня дзіцячая, а слухаць яе варта часам і нам, дарослым. Асабліва ў гэтыя светлыя і прыгожыя дні навагодніх свят, калі як ніколі мы адчуваем неабходнасць рабіць Дабро, а нашы сэрцы, напоўненыя асаблівай радасцю, адкрытыя і трапяткія... Але я не заклікаю раптам кінуцца ў добрыя справы і ўчынкі, не. Сапраўднае Дабро не церпіць прымусу і прынукі, яно не патрабуе ўзнагароды. Яно чыстае і светлае. Такімі робіць і нас.

Гэта і ёсць чуд! Той самы, пра які мы заўсёды, а найбольш у такіх дні і асабліва цяпер, на мяжы трэцяга дзесяцігоддзя ў XXI стагоддзі, марым...

Ігар ГАНЧАРУК ▮